

ABONAMENTUL :

un an . . . . . 160 Lei
 pentru autorități, instituții
 . . . . . 250 Lei

Exemplarul 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACȚIA
 și
 ADMINISTRAȚIA
 A R A D
 Strada V. Alexandri No. 6

Din isprăvile guvernului.

Guvernul de azi căruia îi place să se intituleze al „Specialiștilor”, al „tehnicienilor”, al „oamenilor cari nu fac politică”, al „Coroanei” și mai știe Dzeu cum. Are îndrăzneala să spună, că a fost adus la cărma statului să îndrepte ce au stricat național țărăniștii. Să le cercetăm puțin faptele fiindcă după vorbele lor nu ne putem lua și fiindcă una și alta fac. Au mințit boala lumea dându-se de guvern personal al Regelui, când știut este că ei n'au făcut altceva decât să înșele „Coroana” făcând-o să creadă că numai ei „tehnicienii” pot salva țara. — punând fel de fel de piedeci să nu se facă guvernul național pe care îl dorea toată țara și pentru care național-țărăniștii au lucrat din toate puterile și în mod cu totul dezinteresat.

Au făcut politica cea mai păcătoasă, corupând cu fel de fel de promisiuni pe toți neisprăviții și pe toți isgoniții din celelalte partide. Dl prof. Iorga a trebuit să vie la putere, ca să-și inaugureze „Fripturismul” cu care batjocorea pe unii oameni politici cari făceau politica buzunarului și nu a intereselor țării.

A fura urnele, a nu lăsa pe alegători să voteze, a opri asistenții și delegații partidelor de opoziție să intre în sala de vot, a te folosi de judecatori compromiși cu ocaziunea altor alegeri, a pune prefecți de alegeri, oameni cari își făcuse reputația de sbiri și în alte partide, a falsifica procesele verbale de alegeri, a schimba consiliile județene și comunale, și a spune că desființezi directoarele când de fapt nu ai făcut decât să le schimbi numele în inspectorate generale, a minți că național-țărăniștii au lăsat un deficit de 12 miliarde, când însuși expertul francez a accentuat că deficitul nu este mai mare de 2 miliarde, — toate acestea și încă multe altele ce pentru dnii Iorga-Argetoianu nu înseamnă politică.

Dar să o spunem verde, ca să audă și guvernul Iorga-Argetoianu: faptele enumerate mai sus înseamnă

politică și încă din aceia murdară! Nu e zi dela Dzeu, să nu vezi scris în ziarele lor, că guvernul actual nu urmărește altă politică decât politica economiilor și a bunei gospodării. Când defapt, nici una nici alta nu fac. Economie înseamnă că din 12 ministrii avem 21? Economie înseamnă că șterge din buget anumite funcțiuni înlocuindu-le cu altele „onorifice” dar plătite cu diurne grase (1000 lei pe zi), în fine economie înseamnă, când iei avuțiile din mâna statului și le dai speculatorilor, care ți-au dat concurs la falsificarea alegerilor oferindu-ți bătași și instruindu-te în metoda falșului și crimei. Este vorba de gazul metan care se găsește în Ardeal și pe care național-țărăniștii îl scoaseră din mâinile cămătarilor liberali și îl dădură statului.

Apoi Dle Iorga, să ne ierți Dta cu gospodăria cu care vrei să ficești țara. Ai incurcat lucrurile și acolo unde credeam că te pricepi! Legile școlare pe care le-ai adus sunt fără cap fără picioare. Nu cred să fie vreun om de școală care să te aprobe. Măine, poimăne o să înceapă școala și dascălimea să găsește desorientată în fața legilor Dtale; autorii de cărți didactice o dau din deal în vale; fiindcă nu știu încotro să o ia. Deși suntem în luna August, programe analitice nu sunt. lucru de căpetenie pentru un autor, regulamente explicative ale legilor școlare iară nu sunt, și cu asemenea încurcături Apostole, crezi că școala o să meargă bine!? Dar dacă numai cu școala ar sta lucrurile astfel nenorocirea tot n'ar fi așa de mare, însă instituții și nu există unde lucrurile să meargă mai bine. Activitatea din parlament s'a redus la fabricare de legi, peste 250 într'o lună. Luați seama bine: 250 legi! Au fost barem legi, ori cărpeli proaste? Desigur, au avut pretenția să îndrepte legile național-țărăniște. Să vedem, îndreptare a fost sau au stricat totul. Să luăm legea cametei și să vedem ce a vrut să facă. Legea a rămas tot astfel cum o făcuseră național țărăniștii, însă ca să zică că au făcut

și ei ceva, au ridicat dobânda la datorie dela 12% la 15%. Această înseamnă îndreptare făcută pentru cămătari, și în contra micilor plugari cari au datorii.

Cu legea valorificării cerealelor a nemerit-o și mai rău. A pus în lege că dă o primă de 10.000 lei pentru orice vagon de grâu care iasă din țară, tot prin lege a fixat că pe fiecare pâine fabricată să se pue un timbru, cu gândul — spun ei — că de acești bani se va folosi țaranul agricultor.

Să fie oare adevărat, că în buzunarul țaranului va intra acești bani, sau alții vor fi aceia, cari or beneficia de ei.

Nu plugarul va fi fericitul, care va lua prima de export și nici prețul timbrului ce se pune pe pâine, — de prima de export va beneficia exportatorii — oamenii de afaceri — iar de prețul timbrului se va folosi brutarii pe spinarea celor ce mănca pâinea.

Modificarea legii Cămarilor de Agricultură va produce o adevărată anarhie, fiindcă n'o să mai poată face nimic, luându-i-se toată libertatea de acțiune și de inițiativă, prin faptul că, autonomia de care se bucurau până acum, a fost pur și simplu ștearsă. De

azi înainte, nu se va mai putea mișca un pui din locul lui fără știrea ministrului.

Prin modificarea legii administrative, țaranilor li s'a luat din mână și puținul drept pe care național-țărăniștii le dădură, dreptul de a alege singuri notarii și pe prefectul administrativ (președintele delegației permanente județene). Acum nu vor mai avea pe cine-l vor, ci vor avea, contra voinței lor, pe acei pe care îi va vrea guvernul.

Ar fi prea mult ca să înșirăm toate așa zisele cărpeli de legi făcute în detrimentul țărănimii, nu putem însă să lăsăm la o parte pe acelea care isbesc mai rău în pungile plugarilor.

Prin legea petrolului sau benzinei li s'a mărit prețul, așa că de azi, vom plăti mai scump și petrolul și benzina. Benzina o vom plăti în mod indirect, fiindcă morarul are să ne ia mai mult la măcinat, autobuzul o să ceară o sușra taxă, spunând că-l coastă mai scump benzina.

Prin legea Cambiilor, voințe ca creditorii să execute imediat pe debitor — când polița a sosit la scadență. S'a adus o lege prin care s'a mărit cotele adiționale pentru drumuri numai pentru țărani — nu și

pentru membrii din consiliile de administrație ale diferitelor întreprinderi unde se fac afaceri, s'a hotărât printr'o decizie ministerială că nimeni să nu mai poată intra în ministere cu vre-o rugare — înțelegeți bine ce înseamnă aceasta interdicere, — toți samsarii și cei cu trecere pe la ministri, vor cere bani grei de la acei cari au de dat vreo cerere și care vrea să fie rezolvată!

Din puținele isprăvi date mai sus și făcute de „tehnicienii” noștri, orișine își poate da seama cât de rău sunt gospodărite treburile statului și care va fi rezultatul la care vom ajunge dacă vom continua pe acelaș drum. Aceste lucrări trebuie să ne îngrijoreze și să nu stăm cu mâinile în sân, dacă vrem să nu pierdem ce bruma ni-a mai rămas. Cu toți trebuie să ne adunăm și să ne sfătuim, ca să vedem ce avem de făcut. Singura forță politică în care trebuie să avem toată încredere și care poate face față grelelor împrejurări prin care trecem este tot partidul național-țărănesc. La chemarea conducătorilor lui cu toții să fim la datorie. Asta ne este datoria!

X

Foileton.

Pe Zeppelin.

Un tânăr șade la biuroul său și vrând să scrie un articol de ziar, despre peirea globului terestru și a lumii, îi apare omul de mâne, supărat și dușmănos, care îl ia pe ziarist cu el într'un zeppelin și se ridică la o mare înălțime dela pământ.

— Te-am adus aici să-ți vorbesc de lucruri despre cari ai avut de gând să scrii . . . Află dar cine sunt și ce vreu. Sunt cel ce vă moștenește, sunt omul de mâine!

— Imi pa-pare bine, i-am răspuns bătăind și cu o respectuoasă înclinare.

— După cele ce era să scrii, imi pari un desăvârșit dușman, imi zise

— ? ? ?
 — Nu te temi să prevestești peirea lumii, a ta, a mea, mă-

telegi — a mea! Și, nu te temi de mine?! Vorbește . . . Ce, — n'ai nimic de zis?

— ? ? ? — Deși a stat liniștit în fotoliul său și a vorbit foarte limpede, — și acum, mai prietenește, simțiam totuși că pieptul mi se agită dilatăndu-se și strâmtorându-se precipitat iar creierul și întreaga mea ființă se supunea servilă celui ce continua să-mi vorbească, avertizându-mă și învinuindu-mă.

— Nu-ți dai seamă își relua firul vorbirii, — că voi urma și eu și vreu, auzi, vreu să trăesc, ca voi, ca ceialalți, ca toți ceice măntrecură în a gusta din ceace ne este dat să gustăm. Și tu, sărmană figură din multele figuri asemănătoare îndrăznești totuși să-mi negi acest drept, de care eu o imensă nesocotință vă bucurați. Ai vrea să piară pământul, lumea până nici n'am venit pe lume. Că doar nu crezi că stă în puterea ta a dispune de acest mare totogol, — din întâmplare

locul tău de viețuire, și de toate celelalte cari și ele, ca tine, își au destiul lor . . . Ce naivitate! Privește la aceste traverse de fer cari plutesc în văzduh, privește dincolo de orizontul acestei lumi, dincolo de litoralul imaginar al acestei mări infinite interplanetare, cată la toate aceste puncte învăpăiate cari se mișcă și ele după o chibzuință a lor, mute, fără șgomot pe un itinerar nemărturisit, în adâncul azurului, și pe cari voi le numiți stele și le socotiți simple decoruri cerești. Gândește-te la făpturile cari ar fi să viețuiască pe ele . . . Le cunoașteți? Noi da, — și nimic nu ne va împedeca să redăm viață și umbrelor voastre, cari rătăcind, dincolo de moarte, pe căile necunoscute, vor căuta să vadă din abisuri timpurile postume . . . Poate nu mă vei înțelege, ești prea tânăr. — Ai aflat cine sunt și, află dar acum cine sunteți voi! Să nu-te îngrozăști de acea ce-ți voi spune, căci nici așa nu-mi este

Un interview al Regelui

Regele Carol a acordat un interview unei ziariste americane, d-ra Isabel Leighton.

După ce și a arătat admirația pentru sforțările depuse de către președintele Hoover, la întrebarea ziaristei americane, asupra pericolului comunist în România, Suveranul a răspuns următoarele:

— „Bolșevismul niciodată nu va înflori în România, după cât îmi cunosc eu poporul. Sămânța bolșevismului ca să dea rod trebuie să fie svârțită într'un ogor primitor. Românul are o legătură prea personală și o afecțiune prea profundă pentru bucata de pământ, ce i aparține, ca să nu trească ideea de a se desbrăca de ce este al lui. Am impresia că această calitate este în genere o calitate universală.

Mizeria meseriei de Rege.

Continuând, Regele Carol și-a arătat nemulțumirea față de cam-

paniile duse de către presa din străinătate în contra persoanei Sale.

„Mie nu-mi pasă, din punctul meu de vedere a declarat Regele, în legătură cu aceste campanii — deși sunt de acord că dorința publicului de a cunoaște chestiile triste și neplăcute este oarecum desigură.

Dar îmi pasă într'adevăr foarte mult din pricina țării mele și a ridicolului la care o expun astfel de povești. Meseria de Rege — este o meserie ca oricare alta și o țară vrea să simtă, trebuie să simtă ca șeful ei suprem poate să impună respect și este îndreptățit la acest respect. Scornituri ca acelea care au fost în ultimul timp răspândite pot numai să submineze încrederea și să micșoreze creditul. Pot numai să mă împedice în sforțările pe care le fac spre a încuraja investirea de capital străin în România“.

În privința divorțului regal, de

mult discutat, în ultimul timp Suveranul a declarat ziaristei americane următoarele:

„Divorțul este irevocabil (absolute and final) și o împăcare este afară din discuție. Desigur, există între noi legătura, pe care o face hăiatul. O legătură pe care, ori cine știe ce înseamnă să ai un copil, nu o va desconsidera. Legăturile dintre mine și Prințesa Elena sunt foarte prietenești (perfectly friendly) și nici un motiv pentru care noi am căuta să schimbăm aceste rațiuni vreodată“.

„Îți voi spune totuși — că multe din necazurile (trouble) care au fost între noi, ar fi putut ușor fi evitate dacă ziarele nu s'ar fi amestecat așa de tenace în dificultățile noastre conjugale. Ce bine trebuie să fie să nu ți se turbure oricând intimitatea.“

Sensaționalele declarații a fabricantului Ford

— Salvarea de criză prin: muncă, un plus de muncă!

Americanul Ford a făcut declarând, câteva, foarte interesante declarații asupra crizei economice mondiale, cari declarații au fost reproduse de ziarul „Dağas Nyheter“ din Stocholm. Capitaliștilor teoreticieni nu le va conveni declarațiile prea optimiste ale fabricantului de automobile Ford pentru că ele cuprind dogme economice cu adevărat revoluționare.

Reproducem și noi aci textual părțile esențiale ale marelui industriș:

„Nici un mijloc artificial nu e apt să înalțeze eficace un rău economic. Pentru a ne salva de criză, nu există decât un singur mijloc, unul singur, **munca, un surplus de muncă.** Pe urmă, timpul va face restul. Șarlatanii noștri și ceilalți economiști distinși, n'au conțenit să preconizeze reducerea salariilor, ca unicul mijloc pentru a combate criza. Înțeleg, acești domni vor să vindece răul în așa chip ca numai clasa nunciatoare să plătească spezele. Uită, că reducând salariile, reduc și forța de cumpărare a mulțimii, de unde o mai adâncă agravare a situației. Frustrând marile mase de posibilitatea de a cheltui, de a cheltui rezonabil, dar din plin. contribuie la minarea bazelor unei vieți economice sănătoase. **Eu prefer să fac să lucreze șase oameni câte șapte ore pe zi decât să întrebuițez doisprezece lucrători numai câte trei ore.**

Făcând așa, dau puțința primului grup să contribuie prin căștigul său destul de larg, la circulația generală a banului, a mărfurilor în scurt, la animarea vieții economice. Totuși, ca să pot asigura lucrătorilor salarii generoase ca să le pot da de lucru — împrejurarile actuale mai ales în proporțiile mai sus indicate **trebuie ca eu, patron, șef, să înținam la lucru, condiție importantă pentru toți.** Din partea eu însumi, în loc să diminuez salariile lucrătorilor, le-am dat în plină criză, spunându-mi pentru a combate răul, nu o face altceva mai bun, decât să măresc și consolidez capacitatea de cumpărare a lucrătorilor. Întrucât mă privește, nu creșterea vreodată vom mai putea face un marș înapoi, ca să ajungem în situație economică asemănătoare din trecut. Trăim în mijlocul evoluții grandioase, dar care nu permite întoarcerea la sistemele apuse. **Sunt convins că în dezordinea actuală nu este decât durerea de naștere a unei ere și a unor circumstanțe și condiții economice și sociale multiple perioare celor din trecut.**

Renumitul scriitor și jurist Cezar Petrescu ocupându-se de aceste declarații, foarte interesante, concludă, aprobând pe Ford, că este o mare deosebire între ce face chibritul și cel ce face teoria chibritului.

Recolta mondială de grâu.

În statele dunărene, ca în cele transoceanice, strângerea noii recolte se apropie de sfârșit, tocmai într'un timp, în care tendința prețurilor cerealelor este aproape catastrofală.

Asifel recolta de grâu a Canadei este evaluată la circa 5.000.000 tone. Recolta de grâu (de primăvară) a Statelor Unite, de și mai mică decât în ultimii patru ani, este apreciată încă la 6.700.000 tone. Ceva mai proastă este situația recoltei în Argentina, din cauza timpului nefavorabil care a băntuit.

În ce privește recolta europeană, Statele dunărene, contează

cu o recoltă care se apropie de cea anului trecut. Din evaluările oficiale ale ministerului de Agricultură a Ungariei, recolta de grâu va fi în campania actuală de 1.700.000 tone față de 2.200.000 tone în 1930-1931.

Ministerul de agricultură jugoslav evaluatează recolta de grâu a Jugoslaviei la 2.300.000 tone, adică cu 100.000 mai mult decât în anul trecut. Recolta Bulgariei este apreciată la 1.500.000 tone grâu și la 300.000 tone secară, ceea ce se apropie de rezultatele obținute în campania 1930-31.

Recolta noastră, ea se prezintă astfel după evaluările Ministeru-

lui de Agricultură și Domenii:

Grâu: 3.059.600 tone față de 3.509.000 tone în anul trecut. Secară: 384.300 tone față de 464.530 tone în 1930-31. Orz: 1.760.000 tone (2.371.300 tone) Ovăs: 878.300 tone (1.056.540 tone).

În linii generale recolta mondială pentru anul în curs, se află atât în Europa cât și în America, sub cifrele din anul trecut.

Astfel, la 1 August stocul mondial de cereale care aștepta cumpărătorii se urca la 10.000.000 tone, ceea ce reprezintă necesitățile de import ale Europei pentru aproape un an de zile.

cu puțință a vă pedepsi mai de vreme și mai altfel de cum vă voi pedepsi când va veni clipa adevăratei osândă . . . Sunteți, dar ce sunteți, — fapături ca toate fapăturile sau fiare ca fiarele? Vegetați fără să vă cunoașteți rosturile, devorați cu lăcomie totul ce ar trebui să păstrați. Produceți numai pentru stomac, plăceri și pentru slăbiciunile voastre. Vă numiți ființe dumnezeiești cu creier și rațiune, cu voință și cumpăt, pe când . . . he, he, dimpotrivă, dimpotrivă — toate vă și sunt împotrivă. Pe urmă, voi și dumnezeu, — ce deosebire! Aveți voi Dumnezeu? Ei și fiindcă vă place a vă lăuda cu obârșia divină, unde mai este că ridicăți temple și altare ca să aveți ce profana cu necredința voastră; nventați pentru a avea cu ce ucide iar nu pentru a da viață sau a clădi; săpați numai morminte, tranșee . . . frământați oțel și dospiti ura! Vorbiți de pace pe când vecin și vecin se omoară iar în obscuritatea căminurilor voastre ascundeți săgeți otrăvite, arme răpunătoare de vieți . . . — Și toate, în numele

dreptății, al umanității! Ei și, era să uit, mai vorbiți și de țară și de neam, dar, de care țară, de care neam, atunci când nu vă rușinați a le socoti ca unelte netrebnice și mici jucării ale intereselor voastre, în rătăcirile voastre.

— Îmi ajunge. . . ajunge, am protestat, aici, căcinu mai puteam suporta incriminările cari curgeau ca valurile proaspete dela isvor.

Ai zis ceva? De geaba te-oi asculta căci ești și tu o făptură din aceleași făpturi. Știu, ce vrei să-mi spuni, că ai mai puține păcate, că sufletul îți este plin de vreri, de dorinți, de bunătate pentru semenii tăi, dar ce te justifică în fața mea când toate străduințele tale sunt simple aparențe, cari înșală și sunt legate numai de anii tinereții, și cari nu îndreptățesc la nici o nedejde fiindcă cu timpul vei fii și tu ca ai tăi . . . Spune-mi dacă ești altfel. Nu răspunzi? Înseamnă că am dreptate s'au că n'ai curajul să mi te împotrivesți . . .

— Tac. N'ai dreptate! Am răspuns furios.

— N'am dreptate?? Striga ei

și mai furios și degetele lui lungi mă amenințau stăruitor. N'am dreptate?

— Da, ai deplină dreptate, i-am răspuns umilit.

— Dar să lăsăm astea, îmi spusese apoi domol. Ești încă tinăr și suntem puteri inegale ca să ne putem război cu demnitate. Mai bine să vorbim de altceva, despre noi, cari venim, despre omul viitorului . . .

Cu gulerul frânt, cu ochii eștiți din orbite, cu părul vâlvoi îl ascultam încercând a mă liniști. M'am simțit acum la adăpost de orice primejdie. Ochii îmi alunecau pe ferestrele solid încadrate în părții capitonați și pe barele de fer ce legau părții uriașului plutitor. Afară, jos, o lume care-și poartă destinul tânjindu-se, sbătându-se, svârcolindu-se în neputință; artere, în cari clocotește viața, - crudă, nemiloasă, în mijlocul unei naturi cu toată podoaba ce se arată firească, pitorească, adevărată, într'o disciplină ce nu aparține creațiunilor umane. Iar sus, unde spațiul nu cunoaște dimensiuni, o eternitate cu surșuri albastre, care domnește tăcută și netulburată

P. Puticiu.

Urmează.

Numirile în magistratură

Vor fi numiți în viitor, în ordinea de preferință, următorii titrați:

1. Doctorii în drept
2. Licențiații în drept cu notele: „foarte bine“ și „bine“.

După darea examenului se vor prefera la numire și avansare numai acei cari au notele cele mai mari.

După noua lege de organizare judecătorească, la care se lucrează și care va fi votată în sesiunea de toamnă a parlamentului nu se,

va mai face nici o numire avansare în magistratură pe baza unor repetate și seriale examene și după un tablou clasificari riguros întocmit, ca în viitor orice avansare în magistratură va depinde de munca și valoarea magistrului. Consiliul superior al magistraturii va fi desființat, iar magistrul după această nouă lege nu va mai avea nici un rol în nici o putere în aceste avansări. — Oare ardelenii fi-vor nu

FEMEI

Nici o teamă sau grija

la deranjări și intreruperi, precum și opriri ale regulei lunare. Adresați-vă imediat mie cu încredere.

AJUTOR

prin remediul meu special, experimental și cu eficacitate imediată, chiar în cazuri când toate celelalte mijloace întrebuițate n'au dat nici un rezultat. Ajută adesea chiar numai după câteva ore, ceace mi-au confirmat fericite, multe femei recunoscătoare.

Prețul 480 lei. — și foarte concentrat 680 lei —

Expediție în mod discret prin ramburs, scutit de vamă fără alte speze în interval de 3 zile. Întrebuițarea lesnicioasă și fără intreruperea ocupației zilnice. Garantat nevătămător! Comandați imediat și scriți de cât timp suferiți. Rog dați clar adresa Dv.

E. H. Müller, Teplitz-Schönau/36

Schlangenbadstr. 36   Cechoslovakia

D. Sisești, specialist în ale politicianismului

Sub acest titlu ziarul "Dreptăscris" scrie:

D. Sisești continuă să fie foarte mulțumit de roadele legii pentru valorificarea cerealelor. Ba chiar mulțumirea de sine a d-lui Sisești crește în raport direct cu mulțumirile generale provocate de legea d-sale. Se prea poate ca măsurile satisfacției ministerului agriculturii să decurgă din faptul că timbrul pe pâine, plătit de consumatori produce Statului mult mai mult decât acesta cheltuiește la prima de export. Căci ori cât dărză ar fi rezistența brutarilor față de acest impozit, trecându-l în sarcina consumatorilor și slăbându-se teroarea administrativă, se va reuși să se adune câteva sute de milioane de pe urma lui.

De altă parte, prima de export, așa cum a fost concepută și cum este aplicată, nu atinge niciunul din scopurile sale. Exportul de grâu nu numai că nu este stimulat, dar este chiar mult îndecolat. Exportatorii neavând siguranța că vor intra la timp în posesiunea primei, condiționează prețul plătit producătorilor pe grâul oferit, de încasarea primei. Producătorii, la rândul lor, văzând că la prețurile scăzute de acum li se mai oprește o parte din acest preț, în așteptarea unei prime al cărei beneficiu n-ul întrezăresc și în a cărei încasare frâu de ce să nutrească mai multă încredere ca exportatorii, și amână vânzările sau acceptă prețuri scăzute, fără legătură cu existența primei. Rezultatul firesc al acestei stări haotice în formarea prețului este o nemulțumire și o nesiguranță generalizată în comerțul de grâu. Câtă turbulență a adus noul regim al primei de export, se poate vedea din repetatele comunicate oficiale, cari cală să explice interesaiilor ce-a urmărit guvernul prin prima de export și să împiedece exploatarea nedumeririi producătorilor de către intermediari puțin scrupuloși.

În afară de acei exportatori cari, mulțumită primei, recoltează beneficii însemnate chiar și la nu export restrâns de grâu, Statul este singurul care beneficiază larg de pe urma timbrului pe pâine. Până una, alta, ei încasează produsul acestui nou impozit și nu debursează decât o părticică infimă pentru acoperirea primelor de export la cantitățile neînsemnate de grâu ce reușesc să iasă din țară sub noul regim.

Aprobarea pe care o găsește d. Sisești din partea celorlalți membrii ai guvernului pentru roadele legii de așa numita valorificare a cerealelor, nu surprinde. Guvernul vede în această lege un sprijin însemnat pentru Tezaur. Și atât îi este de ajuns pentruca să nu se sinchisească de celelalte rezultate ale legii.

Alta este însă situația d-lui Sisești față de falimentul legii d-sale. Ca funcționar de carieră și tehnician în ale agriculturii, d-sa a știut să se știe, și a repetat mereu că nu face politică: nici măcar atât cât era conștient că face guvernul „apolic” al cărei membru este.

Cu asigurări de acest fel și-a inaugurat d. Sisești activitatea d-sale ministerială și sunt încă proaspete în memoria tuturor angajamentele solemne, că lipsit de preocupări politice, va pune toată râna și toată priceperea d-sale în folosul agriculturii.

Rezultatele nefaste pe care le dă legea pentru valorificarea cerealelor, crează d-lui Sisești o situație intclerebilă.

Dacă ar fi vorba numai de produsul nepriceperii d-sale, sau unei greșite aprecieri a realităților actuale și încă ar fi de ajuns pentru un om de probitate științifică și fără veleități politice, să părăsească o funcțiune pentru care se dovedește inapt.

În realitate, postura în care s'a pus specialistul dela domenii este mult mai împovărătoare pentru d-sa. Oricât de mare ar putea fi desamăgirea pe care o

prilejesc unii oameni atunci când sunt puși la încercarea hotărâtoare a practicei — și poporul are pentru aceștia vorba înțeleaptă: la pomul lăudat să nu te duci cu sacul gol, — nu vom face d-lui Sisești injuria de a-l crede inapt de a vedea cel puțin rezultatele dezaastroase ale legii d-sale.

De altfel, insistența cu care își manifestă mulțumirea, chiar și atunci când e obligat să anunțe noi măsuri represive fie împotriva brutarilor, fie împotriva celor cari speculează pe producători, este o dovadă suficientă a substratului moral al atitudinii d-sale.

Faptul în sine nu mai surprinde, căci d. Sisești a făcut dovada spiritului în care înțelege să nu facă politică la ministerul atribuit d-sale, din chiar momentul când a înlăturat legea pentru valorificarea cerealelor, moștenită dela predecesor. Cu toate că, în calitate de colaborator al precedentului ministru de agricultură d. Sisești a contribuit la elaborarea legii pentru valorificarea cerealelor, devenit ministru a cedat, fără dificultate, cerințelor politicianismului și a înlăturat legea pe care avea obligația și morală și științifică de a o aplica.

Procedând astfel, d. Sisești și-a asumat răspunderea întreagă a legii celei noi și a rezultatelor dezaastroase pe care le dă. O îndatorire elementară de integritate morală și de obiectivitate îi impune să tragă consecințele! deci să plece. Iată, tocmai ceace cerem noi întregului guvern. Să plece și nici de nume să nu-i mai auzim.

Plebiscitul din Prusia n'a reușit.

Plebiscitul din Prusia pentru dizolvarea prematură a Dietei a eșuat.

În favoarea dizolvării Dietei nu au votat decât 37 la sută din alegători. Numărul total al celor cu drept de vot este de aproximativ 26 de milioane.

Pentru a putea obține dizolvarea ar fi fost necesar ca partidele coalizate, care luptau pentru dizolvarea prematură să obțină peste 13.200.000 de voturi.

Din totalul de 26 milioane 314.900, au votat pentru dizolvarea Dietei din Prusia 9.984.000, adică ceva peste 37 la sută din alegătorii înscriși.

În cursul alegerii au avut loc grave ciocniri. Comuniștii trăgând asupra poliției au ucis pe doi căpitani de poliție. Sunt sute și sute de răniți și o mulțime de morți.

Ziarele franceze înregistrează eșuarea plebiscitului din Prusia. Comentariile sunt favorabile și subliniază că acest rezultat va înlesni o clarificare a atmosferei generale europene. Rezultatul plebiscitului din Prusia, care a însemnat înfrângerea

partidelor extremiste, este primit cu satisfacție în cercurile largi ale opiniei publice.

Ziarele democratice relevă că agitația sălbatecă pornită de extremiștii de dreapta și de stânga, nu a reușit să aducă la urne nici măcar numărul de votanți din ultimele alegeri pentru Reichstag. Într'adevăr, voturile căștilor de fer, și ale comuniștilor în acele alegeri fuseseră de circa 12 milioane. Deși și partidul populist s'a alăturat campaniei de dizolvare prematură a Dietei, voturile exprimate nu ating zece milioane.

Acest rezultat înseamnă că ultimele evenimente din Germania departe de a fi îngroșat rândurile extremiștilor, a pus frâu radicalizării masselor.

Presă democrată salută această nouă orientare, dela care așteaptă cele mai bune urmări pentru în sănătoșirea vieții interne. Nereușita plebiscitului este considerată deasemenea ca o întărire a prestigiului cancelarului Bruening, care în politica sa de înțelegere și de cooperare se bizuea mai ales pe coaliția guvernamentală din Prusia.

Banca Bercovitz din București și-a anunțat insolvabilitatea cerând Tribunalului deschiderea concordatului forțat. Această instituție bancară e una dintre cele susținute de regimul liberal. Căderea băncii poate fi considerată ca o nouă infundare a unei surse liberale. Banca a fost fondată acum 70 ani și a avut depuneri de peste 150 milioane. Se fac mari eforturi pentru salvarea

băncii, în ajutorul ei venind în primul rând Banca națională, cu atât mai mult cu cât banca Bercovitz s'a bucurat de o reputație bună și era considerată ca o solidă instituție financiară și între cele mai bogate având numai în București peste 70 de case. Acum doi ani această bancă s'a transformat în Societate anonimă.

VIAȚA ÎN PARADISUL BOLȘEVIC

„Independențe Belge” comunică asupra raționării alimentelor în Rusia următoarele date interesante: Muncitorul rusesc are drept în momentul de față la: 1 kg. pâine pe zi, 300 gr. carne de 3 ori în decursul alor 10 zile, 300 gr. unt, 1 pachet de macaroane, 3 funzi (cca 1.35 kg.) zahăr și 10 ouă odată pe lună. Laptele este rezervat exclusiv pentru copii și anume o jumătate litru pe zi și de copil. Zarzavaturile nu sunt raționate.

Aceste rațiuni sunt considerate ca absolut insuficiente, așa că muncitorul este nevoit să cumpere din mână liberă cel puțin un sfert din cantitatea necesară unei alimentații normale. Prețurile respective sunt chiar la cooperativele de aprovizionare ale Statului extraordinar de urcate și anume: 1 kg. de unt lei 2.50, 1 fund (cca 1/2 kg.) de carne lei 300, 10 ouă 82 lei.

Prețurile pe piața liberă, pentru alimentele ce nu se cumpără cu cartele, sunt într'adevăr fantastice: Untul lei 1.025 per 1/2 kg., 10 ouă 282 lei, 1/2 kg. carne ei 560. Prețul normal al unei mese pentru muncitor, constând din o o supă de sfeclă roșie, carne sărată, cartofi și castraveți costă 90 lei. Trei mese luate în afară

de casă consumă 2/3 di vențului mediu al unui muncitor rus. Raționarea ar fi în definitiv cel mai mic neajuns, dacă repartitia alimentelor s'ar face după anumite metode, ceace însă nu este cazul. Se sootește că fiecare familie stă zilnic 3 ceasuri „coadă” în fața ușilor prăvăliilor de alimente ale Statului.

Programul industrial al Sovietelor a fost dezbătut la o întrunire publică a industriașilor englezi de către comandar Ballais.

Oratorul spune, că un popor sclăvit de 160 milioane de locuitori, care a fost condus la o mașinărie modernă de producție în masse și primește subvenție și ajutor din partea sistemului, pe care vrea să-l distrugă, reprezintă un articol de proporțiuni incalculabile pentru economia europeană. Cu toate acestea planul quinquenal și politica economică a Rusiei ar putea fi, încă și azi, nimicite, dacă Anglia și-ar închide piețele față de produsele sovietice. Opririștea totală a importului de mărfuri rusești, ar avea rezultat pentrucă în Rusia așa zicând nu există bani. Rubla al cărei curs oficial este 2 st. 1 1/2 d, se poate procura în ora-

șele de graniță cu 1 1/2 d, adică în loc de cca 86 lei cu cca 5, 10 lei, unde banul rusesc se reintroduce prin contrabandă în Rusia, Nici o bancă europeană nu primește bani rusești în cantități mai mari, de aceea Rusia este nevoită să-și procure devizele necesare plății importului ei prin exportul produselor proprii, pentru care cere lire sterline sau dollari. Dacă s'ar închide piața engleză, Rusia ar pierde un câmp de desfacere, care a cumpărat în ultimii 6 ani mărfuri rusești în valoare de 138.769.000. — lire sterline, acordând în același timp credite mari, cu ajutorul cărora Rusia a cumpărat în bună parte mașini americane.

Actualmente ar fi oprit importul produselor rusești în România și Kanada, iar alte state, ca Belgia și Franța reglementează acest import cu sistemul de licență. America a interzis importul tuturor mărfurilor produse în închisorile rusești și această restrângere a importului va fi considerabil extinsă. Oratorul încheie cu ac aceea, că dacă Anglia ar opri importul produselor rusești, planul quinquenal ar fi sortit peirei.

Noul prefect de Timiș-Torontal.

D. Oct. Furlungeanu a fost numit prefect de Timiș Torontal în locul d-lui Șt. Bungețianu, aspector general de poliție, a cărui delegație a încetat.

Abonații noștri sunt rugați a achita abonamentul la ziar. Ori-ce sumă, cât de mică, o primim cu mulțumire. — Administrația „Românului” Arad.

Băile „Diana” deschise

în permanență — PREȚURI REDUSE. — Serviciul punctual.

Săptămâna

CALENDARUL ORT.

August 31 zile.

- 17 — Luni.
- 18 — Marți
- 19 — Miercuri
- 20 — Joi
- 21 — Vineri
- 22 — Sâmbătă
- 23 — Duminică.

ABONAMENTUL :

anual . . . . . 160 Lei.
 Pentru autorități, întreprinderi și instituțiuni anual . . . . . 250 Lei.
 Publicațiunii, și alte inserații oficiale, cuvântul 2 Lei. Publicații și inserații mai mici de 25 cuvinte, taxă fixă 50 Lei.
 Reclame, pe cm. patrat 4 Lei.

Sâmbătă la 15 cor se implinesc 15 ani dela intrarea României-mici în război. Era în ziua Sfintei Maria când la ora 9 seara primul dorobanț român trecu barierele intrând pe pământul Ardealului spre a desăvârși opera visată de noi o mie de ani. In amintirea acestei zile, răsfoiți paginile istoriei noastre spre a vă întări în credința națională și a vă ridica cu gândul la înălțimea actelor vitejești săvârșite de scumpa și biruitoarea noastră armată română.

Cu ocaziunea căsătoriei Prințesei Ileana cu Arhiducele Anton de Habsburg, M. S. Regele a acordat dispense de dotă tuturor ofițerilor cari până la data căsătoriei au cerut asemenea dispense.

Știrile din urmă din capitală ce au apărut ulterior alarmei date de noi despre jaful ce se comite la sate de exportatori sub tutoratul guvernului, sunt de natură a ne da întru toate dreptate. Ziarele capitalei au comentat în articole mari și au combătut energic legea de valorificare a cerealelor adusă de omul „ritmului nou“ de „specialistul“ în ale boacăneler, de ministru'agriculturii Ionescu-Sisești. Este pentru noi o satisfacție că am putut să fim între cei dintâi cari au ridicat cuvântul în interesul țărănimii.

Rugăm pe domnii preoți și învățători dela sate să colaboreze la „Coloana bunului creștin“ ce intenționăm să o deschidem pentru propagarea sfintelor învățăminte. Articolele se vor trimite pe adresa indicată pe ziar. Credem că chemarea noastră va avea ecoul dorit în mijlocul celor vizați

Sâmbătă la 9 cor. a fost înmormântat în cimitirul „Eternitatea“ medicul Dr. Albu în cadrul unui emoționant serviciu funebru. A cântat corul „Armonia“ dirijat de prof. Ion Lipovan. Au servit I. P. C. S. Arhim. Morușca, protopopii Vațian, Georgea, Turic, Stana. Cuvântările de despărțire au fost rostite de colegii medici Dr Vicaș, Dr. C. Radu, Dr. C. Santa, Dr. Botei și Dr. Pescariu. Defunctul fiind decorat cu Coroana României în grad de comandor, la înmormântare a participat o companie din Reg. 93. Inf.

Duminică la 9 Aug. au sosit la Arad două avioane tip. Junkers și Farman cel dintâi proprietatea orașului Timișoara. Avioanele au executat mai mute sboruri pe aerodromul din Gai. Cu această ocaziune mai mulți arădani, șefii administrației, și ofițeri au primit botezul aerului contra unei taxe de 200 lei de persoană. Suntem informați că d. General Bălăcescu președintele societății de aviație din Arad desfășură o largă activitate ca și orașul Arad să aibă la anul avionul său.

Se pare că raporturile dintre Vatican și Musolini nici acum după vizita celui din urmă la papa Pius XI. făcută în curând, nu sunt mai bune numai din pricina ca amândoi au rămas intransigenți față de dorințele ce le aveau unul față de altul. Presa din Italia este mereu preocupată de aceste raporturi, majoritatea ziarelor este de un scepticism exagerat, neavând nici o nedejde că raporturile să se îmbunătățească. Totul pare a fi un armistițiu vârtic.

Comisia interimară a orașului Arad a întocmit noul buget. Prevederile bugetare sunt de 145 milioane lei, cca. cu 10 milioane mai puțin ca în anul trecut. Comisia interimară a anunțat că în buget a prevăzut o sumă de peste 3 milioane pentru reparări de drumuri, pe cari vrea să le execute cu șomerii în cursul iernei. Noul buget va fi supus încă în cursul săptămânii viitoare Inspectoratului Regional din Timișoara,

Presa din capitală a fost viu ocupată în ultimul timp de faptul că Germania nu ne cumpără grâul și că deși există convenția dintre actualul guvern și ea, încheiată acum două luni, totuși importă grâu din America. Se vede dar că a fost o minciună fără pereche că grâul nostru să-și găsească plasament ușor în Germania. Nemții își răd acum

în pumni de germano-filul Argetoianu, care pricinuisse atâtea supărări Franței cu convenția încheiată și pentru care nici Cehoslovacia nu mai vrea să ne fie cumpărătoare. De când cu acest guvern, și prietenii ne părăsesc iar dușmanii ne lovesc și mai crud. D. Argetoianu ne-a pus în rău cu Franța tocmai când aceasta ține în mână toată finanța Europei, de care tremură azi și Anglia și Italia iar Germania îi să întinsă la picioare.

Marți a sosit la Aradul-nou d. subsecretar de stat Dr. Brandsch. Șvabii i-au făcut o primire fastuoasă, cu poartă triumfală, cu banderii și fanfare populare. Cuvântarea de bun sosit a fost rostită de primarul comunei D. Brantsch în tovărășia dlui deputat Beller Hans a plecat după o întreținere de o zi în vizitarea celorlalte comune germane din Banat.

Criza economică din Europa și îndeosebi crahul bancar din Germania și simptomele similare din Anglia a provocat în Ungaria o mișcare națională condusă de contele Apponnyi. Scopul mișcării pornită din inițiativa guvernului este de a contribui populația în mod benevol cu averea ei disponibilă la ajutorarea finanței statului. Acțiunea pare să fi intimpinat și multe greutăți întrucât populația rurală n'are ce da, bântuind la sate o sărăcie ca nici odată în alți ani. Intre primele donațiunii cari au sosit, sunt acelea ale băncilor și populației dela orașe, ale muncipiilor și societăților. Acțiunii i se dă o nuanță pur patriotică spre a salva țara de un pericol economic și a putea isbuti să se realizeze un împrumut intern de rezistență până va fi posibil un împrumut mare extern.

Primăria comunei Măderat (jud. Arad)
 Nr. 924/1931.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că primăria comunei Măderat va ținea licitație publică în ziua de 3, Septembrie 1931. ora 10. în localul primăriei, pentru furnizarea alor 110. metri lemne de foc, metrii a. 160 cm, înălțime, calitatea I. esența tare, necesare primăriei, locuinței notariale și școlii primare.

În caz de ne-succes, a doua licitație se va ținea la 18. Sept. a. c. ora 10. Licitația se va ținea cu oferte închise conform Art. 88—110 din legea Contabilități publice.

Măderat la 31. Iulie 1931.

Primăria

Cinema

Pânza cade, asistența isbucnește în urale cari înecă eforturile oratorice ale celui în vervă și, în brațele bustului proaspăt turnat al cărui desvălire se sârbează, doarme netulburat Regele ecranului, Chaplin. Surprins de fastul neașteptat și în perplexitatea în care-l pun chemările iritate de a se coborî de pe bustul desvălit, cade înțepat în baioneta bustului secundar. Muzica întonează imnul, lumea în picioare, serioasă, demnă de actul ce se petrece se descoperă, dar privirile îl străpung dușmănoase pe hoinarul surprins în confortabilul au culcuș și care acum, în situația sa penibilă atârnat de baionetă se bălăbănește și se sbate a lua o poziție verticală potrivită cu momentul sărbării. Reușește dar cu greu și salută plin de respect fețele încruntate și punând la încercare până la sfârșit paciența celor cari sărbătoresc, sare grilajul din dosul bustului și dispăre, ca unul, căruia nu i s'a întâmplat nimic.

Cu acesta începe seria nesfârșită de epizoduri în cari se combină umorul cu sentimentalismul, lacrimii răsului cu emoțiile momentelor tragice, adevărate, naturale... Cortina cade, spectacolul s'a sfârșit, publicul care patru zile neîntreput umpluse până la ultimul loc sala de spectacole a cinematografului „Central“ pleacă deplin mulțumit, Este incontestabilul succes al regelui ecranului al neîntrecutului artist Cherie Caplin.

Că filmul „In lumina orașului“ s'a rulat și la Arad e meritul abilului nostru director al cinematografulor municipale, al d-lui Sabin Ștefănuș. Cu asemenea filme rentabilitatea caselor de cinema și a oricărui cinematograf e perfect asigurată.

Cinofil.

Tribuna liberă.

Pentru cele publicate aici redacția nu ia răspundere.

DOMNULE REDACTOR.

Pentru a se scoate la lumină recompensa ce să dă fostilor voluntari de către unii din cei ce sunt datori a statornicii liniștea și pacea în popor, vă rog să binevoiți a da publicării următoarele:

În ziua de 26 Maiu a. c. subsemnatul pe când im-i vedeam de gospodăria la casa mea ca ori și care om pașnic mă pomenesc că-mi face vizita un jandarm, care în ton autoritar mă invită să mă prezint la postul de jandarmi, motivând că Dl Șef de

post ar avea ceva să-mi comunique:

Supus și ascultător — căci dinul trebuie să se execute sofit fiind de agentul forței blice m-am prezentat la post jandarmi Halmagiu din jud. Arad, — căci uitasem să spun cele de mai sus și cele ce urma nu sau întâmpat ni Pategonia și nici în China scumpa noastră patrie în Rom

Dl Șef de post cum mă și i-mi spune ca să poțesc la ciul Preturi din loc intrucât lența Sa Dl. Aurel Bălan pretorul delegat al plasei Halmagiu, voiește să mă vadă, atam mine cât și toate actele posed eu.

Și plecăm iarăș — dela Caiafa — dela post la pre Excelența Sa primpretorul gat cum mă și vede mă rost că pe ce bază țin eu cetățenii Americană și Rom și cum pot eu ca să merg în de peste ocean atunci când și să viu când vreau.

Ce era să spun la aceste bări? I-mi scot toate actele aveam dela autoritățile civile militare ale Statelor Unite America și încep și veni spune ca am făcut război armata Americană și sunt și invalid de războiu.

În urma celor arătate Dl. tor i-mi reține la D-sa act indentitate eliberat de Legat Română din Washington iar i-mi spune că pot să plec.

Acest act a fost reținut la până la sosirea titularului pret Dl Dr. Todoran, care în mi-l-a eliberat.

Această procedură față de după a mea părere n-a fost gală pentru faptul ca eu am și sunt un om fără nici o iar Dl pretor Bălan dacă să-mi vadă cinstita față sau tele ce eu le posed dela S. American aceasta o putea citându-mă la pretură pri citație nu să mă poarte pe zile Halmagiului escortat de darmi.

Și pe lângă greșita proced a Dlui sus amintit aici mai vina și un aprinzător de tă un aghitator probabil un soldat al lui Kun Bela care ură neprecupetită față de voluntari cari au luptat pe întregirea Neamului Românesc

Dar poate de natura acest sunt promisiunile de improprietărire și câte altele făgă — DUREROS!!.

Cu tot respect Mihail Ch

fost voluntar în armata Americană Domiciliat în Comuna Halmagiu, jud. Arad

Cinema
 Central
 14 — 18

PROGRAM:

INGERUL
 ALBASTRU

CU EMIL JANINGS
 MARLENE DIETRICH

ARENA GLORIA C.F.R.

15 August

ora 4 $\frac{1}{2}$

C. A. CSABA--GLORIA-C. F. R.

(UNGARIA)

(ARAD)